

MỘT SỐ VẤN ĐỀ VỀ QUẢN LÝ HỘI VÀ TỔ CHỨC PHI CHÍNH PHỦ

■ NGUYỄN NGỌC LÂM (*)

lần và xét thấy không còn đủ tín nhiệm nữa.■

Phát triển nền kinh tế thị trường theo định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập kinh tế quốc tế đặt ra đòi hỏi khách quan cho quá trình phát triển các Hội và tổ chức phi chính phủ Việt Nam. Trong những năm gần đây, đặc biệt năm 2004, các Hội, tổ chức phi chính phủ của Việt Nam phát triển nhanh về số lượng, đa dạng về loại hình và đang hoạt động trên tất cả các lĩnh vực đời sống xã hội. Để tạo điều kiện cho các Hội, tổ chức phi chính phủ hoạt động có hiệu quả, đúng pháp luật, đòi hỏi công tác quản lý nhà nước đối với tổ chức này phải được hoàn thiện và chú ý ở tất cả các cấp, các ngành.

Tính đến nay, Chính phủ và Bộ Nội vụ đã cho phép thành lập 301 Hội có phạm vi hoạt động toàn quốc. Các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương đã cho phép thành lập trên 2000 Hội có phạm vi hoạt động trong tỉnh. Cho đến nay, tỉnh nào cũng có Hội, ít nhất là 6 Hội; nhiều nhất là thành phố Hồ Chí Minh 139 Hội, thành phố Hà Nội 95 Hội. Qua quá trình theo dõi hoạt động, chúng tôi thấy địa phương nào kinh tế, khoa học, văn hoá phát triển, trình độ dân trí cao thì nhu cầu lập Hội càng lớn.

Các Hội được thành lập và hoạt động trên tất cả các lĩnh vực đời sống xã hội, mô hình hết sức đa dạng, nhiều Hội chuyên ngành hoạt động trên cùng lĩnh vực tập hợp lại thành các Liên hiệp như: Liên hiệp các Hội khoa học kỹ thuật, Liên hiệp các Hội văn học nghệ thuật, Liên hiệp các Hội hữu nghị; nhiều hội chuyên ngành hẹp tập hợp thành Tổng

hội như Tổng hội y học, địa chất, xây dựng. Hội lập ra các chi hội ở địa phương, lập ra các trung tâm, tổ chức dịch vụ, các trường dân lập, các tổ chức bảo trợ xã hội, các quỹ... Có thể nói mạng lưới của Hội hoạt động rất đa dạng, phong phú.

Để tạo điều kiện cho việc quản lý Hội đúng pháp luật, năm 2003 Chính phủ đã ban hành Nghị định số 88/2003/NĐ-CP ngày 30/7/2003 quy định tổ chức, hoạt động và quản lý Hội. Sau khi Nghị định ban hành Bộ Nội vụ đã ban hành Thông tư số 01/2004/TT-BNV ngày 15/01/2004 hướng dẫn thực hiện một số Điều của Nghị định số 88/2003/NĐ-CP.

Có thể nói đây là những văn bản pháp quy rất quan trọng và đầy đủ về tổ chức, hoạt động và quản lý Hội.

Trong năm 2004, Bộ Nội vụ đã tập trung vào một số vấn đề hoạt động sau:

- Tổ chức triển khai Nghị định số 88/2003/NĐ-CP ngày 30/7/2003 của Chính phủ quy định tổ chức, hoạt động và quản lý Hội và Thông tư số 01/2004/TT-BNV của Bộ Nội vụ ngày 15/01/2004 hướng dẫn thực hiện một số Điều của Nghị định số 88/2003/NĐ-CP, như: mở lớp tập huấn cho lãnh đạo và chuyên viên Sở Nội vụ các tỉnh và đại diện các Bộ, ngành tại Nha Trang. Đồng thời, đã phối hợp với một số tổ chức xã hội, Sở Nội vụ một số tỉnh: Hải Phòng, Đà Nẵng, Huế, Thái Nguyên, Ninh Bình, thành phố Hồ Chí Minh... để phổ biến các văn bản trên.

- Tổ chức các cuộc Hội nghị, Hội thảo về vai trò Hiệp hội các doanh nghiệp trong nền kinh tế thị trường theo định hướng xã hội chủ nghĩa nhằm nâng cao nhận thức cho Hội, Hiệp hội và công chức công tác tại các Bộ,

(*) Vụ trưởng Vụ Tổ chức Phi Chính phủ - Bộ Nội vụ

ngành và cho cán bộ Hội có nhận thức đúng đắn về vai trò của mình trước hội viên và xã hội, đồng thời nâng cao nhận thức của cán bộ, công chức nhà nước về vai trò của Hiệp hội trong phát triển kinh tế - xã hội nhằm tạo điều kiện giúp đỡ Hội hoạt động đúng pháp luật, có hiệu quả.

- Trong năm qua, đã tham mưu giúp Lãnh đạo Bộ cho phép thành lập 31 Hội, phê duyệt điều lệ của 40 Hội có phạm vi hoạt động toàn quốc. Việc cho phép thành lập và phê duyệt điều lệ đảm bảo đúng quy trình theo quy định của pháp luật. Công tác hướng dẫn chuyên môn nghiệp vụ về quản lý Hội và tổ chức phi chính phủ đã được chú ý. Năm 2004, đã soạn thảo và ban hành hơn 200 văn bản hướng dẫn các sở, bộ, ngành và các Hội về nghiệp vụ tổ chức, hoạt động và quản lý Hội.

Công tác thanh tra, kiểm tra Hội, tổ chức phi chính phủ và các địa phương đã được chú ý, đã tổ chức kiểm tra 10 Hội và tổ chức phi chính phủ để uốn nắn, rút kinh nghiệm để đưa dẫn các Hội, tổ chức phi chính phủ vào hoạt động có nề nếp, đúng pháp luật.

Thực hiện ý kiến của Thủ tướng Chính phủ, Bộ Nội vụ đã phối hợp với các cơ quan: Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Tài chính, Bộ Tài nguyên và môi trường kiểm tra hoạt động của Hội làm vườn và Hội nuôi ong Việt Nam.

Phối hợp với các cơ quan Đảng, Nhà nước; Ban Nghiên cứu của Thủ tướng Chính phủ khảo sát công tác quản lý Hội ở một số địa phương: thành phố Hồ Chí Minh, thành phố Hà Nội, thành phố Hải Phòng, tỉnh Bình Dương.

Là thành viên của Ủy ban công tác phi chính phủ nước ngoài, Bộ Nội vụ đã góp ý kiến để Ủy ban công tác phi chính phủ nước ngoài cấp phép, lập văn phòng đại diện, văn phòng dự án, giấy phép hoạt động cho hàng trăm tổ chức phi chính phủ nước ngoài vào hoạt động tại Việt Nam.

Phối hợp với các cơ quan thành viên của Ủy ban công tác phi chính phủ nước ngoài kiểm tra việc nhận, sử dụng nguồn viện trợ của các tổ chức phi chính phủ ở một số địa phương của vùng Tây Nguyên, Tây Nam bộ.

Thực hiện chương trình xây dựng pháp luật của Quốc hội, Bộ Nội vụ đã quyết định thành lập Ban biên tập Luật về Hội. Đến nay đã dự thảo xong đề cương chi tiết Luật về Hội và đang tiếp tục dự thảo Luật để trình Quốc hội vào quý I/2006.

Thực hiện ý kiến chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ, Bộ Nội vụ đã phối hợp với một số cơ quan khảo sát, đánh giá sơ kết hơn một năm thực hiện Nghị định số 88/2003/NĐ-CP ngày 30/7/2003 của Chính phủ quy định tổ chức, hoạt động và quản lý Hội để rút kinh nghiệm và đề xuất việc sửa đổi một số điều của Nghị định cho phù hợp với tình hình mới.

Nhìn lại một năm qua, công tác quản lý Hội và tổ chức phi chính phủ đã hoàn thành nhiệm vụ được giao trên các mặt công việc:

- Công tác xây dựng văn bản quy phạm pháp luật đã chú ý, chủ động và kiên quyết thực hiện đúng chương trình, kế hoạch.

- Đã đưa việc quản lý Hội, tổ chức phi chính phủ vào nề nếp, chủ động xây dựng công cụ pháp lý để quản lý Hội cho có hiệu quả. Đã chủ động đề xuất, xây dựng cơ chế, chính sách tạo điều kiện cho Hội, tổ chức phi chính phủ hoạt động có hiệu quả, đúng pháp luật.

- Quan hệ với các địa phương ngày càng củng cố, thể hiện rõ trong việc hướng dẫn chuyên môn nghiệp vụ cho địa phương và nắm tình hình ở địa phương để báo cáo Chính phủ.

- Công tác triển khai các văn bản pháp quy quy định về Hội được chú trọng, vừa triển khai, vừa sơ kết, đánh giá rút kinh nghiệm để văn bản ngày càng phù hợp với tình hình của đất nước.

- Việc thẩm định hồ sơ thành lập Hội và phê duyệt điều lệ đúng quy trình, đúng quy định của pháp luật.

- Công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật về Hội được chú trọng, chủ động phối hợp với các cơ quan, các Sở Nội vụ địa phương để triển khai phổ biến pháp luật, đưa việc triển khai Nghị định 88 có kết quả.

- Công tác kiểm tra, thanh tra đã được chú ý nhằm đưa các Hội, tổ chức phi chính phủ đi vào hoạt động đúng pháp luật.

(Xem tiếp trang 28)

cấp xã có trình độ trung cấp.

Về kiến thức quản lý nhà nước: có 81,5% cán bộ lãnh đạo sở, ban, ngành, 82,5% cán bộ lãnh đạo cấp huyện, 64% cán bộ lãnh đạo cấp xã, 87,8% công chức ngạch chuyên viên chính, 85,8% công chức ngạch chuyên viên, 77,2% công chức ngạch cán sự khối hành chính, 97,6% trưởng thôn, tổ trưởng dân phố được bồi dưỡng kiến thức quản lý nhà nước.

Về kiến thức quản lý kinh tế: có 68,5% cán bộ lãnh đạo sở, ban, ngành; 72,1% cán bộ cấp huyện; 29,5% cán bộ dự nguồn các chức danh Tỉnh ủy quản lý; 43,5% cán bộ quản lý cấp xã; 98,5% cán bộ quản lý doanh nghiệp nhà nước, doanh nghiệp có cổ phần của nhà nước được bồi dưỡng kiến thức quản lý kinh tế, cập nhật những chủ trương, chính sách kinh tế mới của Đảng và Nhà nước. Có 920 lượt cán bộ lãnh đạo sở, ban, ngành, huyện - thành - thị, doanh nghiệp được chọn cử đi học tập kinh nghiệm, tham quan nước ngoài phục vụ cho nhiệm vụ phát triển kinh tế của đơn vị, địa phương. Một số cán bộ, công chức được đào tạo ngoại ngữ, kiến thức tin học phục vụ cho công tác chuyên môn đã góp phần nâng cao năng lực công tác chuyên môn, đáp ứng yêu cầu sự nghiệp CNH-HĐH, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

Tập trung đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức gắn với quy hoạch sử dụng, quản lý đội ngũ cán bộ, công chức là nội dung rộng, vừa mang tính cấp bách, vừa mang tính lâu dài, đòi hỏi phải thường xuyên tìm tòi, tích lũy kinh nghiệm, vừa phải kiên quyết tổ chức thực hiện. Đây còn là vấn đề khoa học, khoa học về tổ chức hoạt động của con người, về đào tạo sử dụng con người, nó rất phức tạp nên đòi hỏi phải có sự nghiên cứu một cách sâu sắc, xem xét toàn diện, chặt chẽ, phải căn cứ vào thực tiễn nhiệm vụ và cuộc sống, cơ quan, đơn vị, địa phương để xây dựng những phương án, giải pháp tổ chức thực hiện có hiệu quả nhất. Chính vì vậy, cần phải sớm cụ thể hóa các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước bằng những chính sách, giải pháp cụ thể của tỉnh để tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, phương tiện dạy và học cho các cơ sở đào tạo trong tỉnh, xác định rõ mô hình, phương thức đào tạo bồi

dưỡng gắn với quy hoạch, sử dụng, quản lý đội ngũ cán bộ, công chức của tỉnh một cách đồng bộ trong tổng thể đổi mới và nâng cao chất lượng hệ thống chính trị. Nhà nước ta quản lý xã hội bằng Pháp luật. Luật pháp được thực thi thông qua tổ chức bộ máy của các cơ quan quản lý Nhà nước, mà người thực thi là những cán bộ, công chức. Chính vì vậy, chăm lo phát triển đội ngũ cán bộ, công chức là một đòi hỏi khách quan của thời kỳ đổi mới thực hiện công nghiệp hoá - hiện đại hoá, có ý nghĩa quyết định để đẩy nhanh tốc độ phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo an ninh trật tự, phục vụ tốt nhất mọi mặt đời sống của nhân dân địa phương. ■

Công tác quản lý hội, tổ chức...

(Tiếp theo trang 26)

Phát huy kết quả 2004 đã đạt được, năm 2005 sẽ tập trung vào một số công việc chuyên môn sau:

- Thực hiện kế hoạch xây dựng Luật của Quốc hội, tích cực thực hiện kế hoạch trên để có thể trình Chính phủ dự thảo Luật về Hội vào cuối năm 2005;

- Tổ chức sơ kết việc thực hiện Nghị định 88 và sửa đổi một số điều của Nghị định này trình Chính phủ vào quý III/2005;

- Xây dựng cơ sở dữ liệu về Hội và tổ chức phi chính phủ làm cơ sở cho công tác quản lý Hội, tổ chức phi chính phủ;

- Tổ chức việc kiểm tra, thanh tra, uốn nắn các hoạt động Hội, tổ chức phi chính phủ đi vào nề nếp.

- Thực hiện tốt công tác tham mưu cho Lãnh đạo Bộ Nội vụ trong việc cho phép, phê duyệt điều lệ Hội.

- Phối hợp với Viện khoa học tổ chức Nhà nước hoàn thành điều tra, khảo sát Hội ở Trung ương và địa phương làm cơ sở cho việc xây dựng Luật về Hội.

Nhìn lại một năm qua, công tác quản lý Hội và tổ chức phi chính phủ đã được cải thiện và từng bước đi vào nề nếp. Phát huy những thành tựu đã đạt được, công tác Hội, tổ chức phi chính phủ cần phải cố gắng hơn để thực hiện tốt nhiệm vụ 2005. ■